

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 27-28 listopada 2017 na kierunku „pedagogika specjalna”
prowadzonym
na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w
Warszawie**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny.....	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej.....	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1.....	8
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.....	11
Uzasadnienie.....	22
Dobre praktyki	22
Brak	22
Zalecenia.....	22
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	24
Dobre praktyki	25
Zalecenia.....	25
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	25
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	26
Dobre praktyki	26
Zalecenia.....	26
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	27
Dobre praktyki	28
Zalecenia.....	28
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia.....	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia.....	31
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	34
Dobre praktyki	34
Zalecenia.....	35
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	35

Załączniki:.....Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych . Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)..... Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)..... Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena .. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka, członek PKA

członkowie:

1. Prof. dr hab. Amadeusz Krause – ekspert PKA
2. Dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA
3. Mgr Jakub Kozieł – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Amadeusz Przepolewski – ekspert studencki.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena na kierunku „pedagogika specjalna” prowadzonym na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się po raz pierwszy. Została dokonana z inicjatywy PKA.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Pedagogika specjalna
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych (83 %pkt ECTS), dziedzina nauk społecznych Obszar nauki humanistycznych, (17 %pkt ECTS). dziedzina nauk humanistycznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk społecznych - dyscyplina Pedagogika Dziedzina nauk humanistycznych- dyscypliny: Filozofia Historia
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów ECTS: 183 - specjalność pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika; 187- specjalność pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza.
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	200 godzin
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	- Pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza - Pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika

Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	12 – samodzielnych nauczycieli akademickich 8 – doktorów	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	129	64
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	<u>W zależności od specjalności:</u> 1590 godz. – Pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza; 1740 godz. - Pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopädagogika	

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu ksztalcenia	W pelni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie ksztalcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów ksztalcenia	W pelni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pelni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

W Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie obowiązuje misja i strategia rozwoju Uczelni na lata 2014-2020 (załącznik do Uchwały nr 32/2014 Senatu UKSW z dnia 20 marca 2014 r.). „Misja Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie jest implikacją jego dwóch fundamentalnych charakterystyk. UKSW jest zarówno uniwersytetem o charakterze katolickim, jak i publicznym” – jak czytamy w dokumencie. Dowiadujemy się z niego także, że „Za fundamentalną przesłankę naszej działalności uznajemy otwarty, uniwersalny i globalny charakter badań naukowych, a także wysoki standard etyczny i rzeczowy argumentacji, prowadzenia dyskusji i wzbogacania zasobu wiedzy o nowe, uznane przez społeczność naukową fakty. W tym kontekście pragniemy, aby UKSW był uczelnią nowoczesną - tak w sensie celów i dążeń poznawczych, jak i stosowanych metod badawczych. W sferach badań i usług edukacyjnych pragniemy uzyskać przodującą pozycję w naszym kraju i znaczącą w Europie.” W słowa i założenia kreślące misję i strategię rozwoju UKSW wpisuje się swoją opracowaną i wdrożoną koncepcją kształcenia oceniany kierunek pedagogika specjalna realizowany na I stopniu. Zgodny on jest także z misją Wydziału Nauk Pedagogicznych, na którym jest ulokowany. Wydział ten w swojej misji (załącznik do Uchwały nr 1/2014/2015 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW z dnia 15.10.2014), opiera się na słowach dążenia w zakresie edukacji do „przygotowania do życia zawodowego wysoko wykwalifikowanych, aktywnych i twórczych specjalistów”. Natomiast celem nadrzędnym dążeń Wydziału jest „prowadzenie kształcenia akademickiego i badań naukowych zgodnych z ideą integralnego rozwoju człowieka, przez co mamy zamiar wnieść ważny wkład w realizację misji naszego Uniwersytetu (...)”.

Kształcenie na kierunku pedagogika specjalna powiązane jest z dynamicznie zmieniającym się rynkiem pracy i rosnącym w ostatnich latach zapotrzebowaniem na specjalistów z zakresu wsparcia, terapii i edukacji osób z różnymi typami niepełnosprawności, ale też codziennej pracą z osobami w różnym wieku potrzebującymi opieki i wielowymiarowego wsparcia. Należy do tego dołączyć również obszar niedostosowania społecznego, czy zaburzeń w procesie socjalizacji dzieci i młodzieży. Koncepcja kształcenia UKSW na ocenianym kierunku dostrzega niniejsze potrzeby proponując przyszłym studentom trzy specjalności do wyboru, tj.: pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopädagogika, edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (nie uruchomiona) oraz pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza. Niniejsza koncepcja odpowiada głównym założeniom i celom polityki jakości w Uczelni. Są one zgodne z Zarządzeniem Nr 49/2015 Rektora UKSW w

Warszawie z dnia 2.10.2015 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego doskonalenia na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Stworzona koncepcja pedagogiki specjalnej I stopnia, to wynik sugestii i oczekiwań zewnętrznych interesariuszy (m.in.: szkół, placówek oświatowych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych), jak podaje Uczelnia. To również rezultat opinii i dyskusji w obrębie kadry nauczycieli, posiadających doświadczenie w pracy zawodowej w placówkach z zakresu pracy z osobami z niepełnosprawnościami, czy też instytucji resocjalizacyjnych. Należy wskazać, iż widoczne jest, (zgodnie z celem strategicznym Wydziału) powiązanie koncepcji kształcenia pedagogiki specjalnej na oceniamy kierunku z rozwojem badań naukowych w obszarach, do których przypisano ocenianą pedagogikę specjalną. Po analizie sylabusów zauważono także, iż nauczyciele akademicy uwzględniają aktualny stan wiedzy z zakresu wizytowanego kierunku. Analizowana koncepcja na ocenianym kierunku uwzględnia i nawiązuje do krajowych doświadczeń w zakresie kształcenia na kierunku pedagogika, pośrednio także do wzorców międzynarodowych. Mobilność nauczycieli w zakresie inicjatyw konferencyjnych pozwala im na wykorzystywanie pozyskanej wiedzy i doświadczeń podczas wykładów i ćwiczeń ze studentami.

- Badania naukowe prowadzone przez Jednostkę są ściśle powiązane z dziedziną i dyscyplinami, do których przypisano wizytowany kierunek a w szczególności z pedagogiką. W latach 2013-2017 zrealizowano kilkanaście grantów naukowych finansowanych w ramach NCBiR oraz funduszy norweskich jak i innych funduszy europejskich. Przykłady grantów: „Nowoczesny pedagog”; NCBiR, Nr POWR.03.01.00-00K423/16-00; kierownik projektu czas realizacji 2016-2019;
- „Podnoszenie kompetencji nauczycielskich w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych – kwalifikacyjne studia podyplomowe dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych”; RPMA.10.03.04-IP-14-004/15. Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego; czas realizacji 2016-2018;
 - grant „Coaching – nowa metoda wsparcia procesów integracji społecznej i zawodowej”, projekt w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, priorytet VII „Promocja integracji społecznej” 7.2.1 PO KL, AKN 2012/2013;
 - międzynarodowy projek RoboBraille; jego celem były prace nad polskojęzyczną wersją serwisu RoboBraille Sensus ApS (platformy e-mailowej umożliwiającej przetwarzanie przez osoby niewidome i słabowidzące plików tekstowych na inne formaty), promowanie i rozwijanie tłumaczeń, jak również elektronicznych usług bibliotecznych oraz produkcji materiałów czytelniczych; czas realizacji 2009-2012;
 - Program Ramowy Unii Europejskiej: „Staże pracowników w mazowieckich jednostkach naukowych”;
 - partner Projektu: „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób niepełnosprawnych w Warszawie”;
 - współpraca w ramach Projektu: „Innowacje w aktywizacji pracowników w grupie wiekowej 50+ – nowe zawody na rynku pracy”;

- współpraca pracowników WNP w realizacji projektu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki „Historia nauki polskiej 1944/52-1989” oraz w realizowanym na UKSW Projekcie „Coaching Rodzinny”;

Badania naukowe realizowane w Jednostce należy ocenić jako kompleksowe, różnorodne i niezbędne do poprawnej realizacji programu kształcenia. Badania obejmują między innymi problematykę oligofrenopedagogiki, edukacji i rewalidacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, kształcenia integracyjnego, rewalidacji wzroku, resocjalizacji i pedagogiki penitencjarnej. Poza projektami badawczymi nauczyciele prowadzą liczne badania indywidualne w zakresie pedagogiki specjalnej. Brali oni czynny udział w kilkudziesięciu konferencjach naukowych, z czego kilkanaście z nich organizowali lub współorganizowali (również we współpracy z partnerami zagranicznymi). Przykłady takich konferencji:

- II Sympozjum Pedagogiczne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: „Z opieki w dorosłość. Wychowanie przez usamodzielnienie” (Częstochowa, 08.11.2014),
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Teoria i praktyka edukacji globalnej” (Warszawa, 13.01.2015),
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Interesariusze Pomocy Społecznej” (Kraków, 19.03.2015). Jednostka organizująca- Katedra Profilaktyki Problemów Społecznych, Instytut Pracy Socjalnej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Wydział Nauk Pedagogicznych, UKSW w Warszawie, Fundacja Rozwoju Oświaty, Wychowania i Sportu, Fundacja „Bądźmy Razem”,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Dwusetlecie urodzin Jana Bosko: salezjanie wobec współczesnych wyzwań” (Warszawa, 21.04.2015),
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „System prewencyjny w dwusetlecie urodzin Jana Bosko – aktualne wyzwania” (Gietrzwałd, 16.05.2015). Jednostka współorganizująca - Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Pedagogia osoby – nowe wyzwania” (Warszawa, 6.06.2015),
- Konferencja Naukowa: „Osoba z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej. Dwa światy – jedność w praktyce edukacyjno-rehabilitacyjnej, zawodowej i twórczej” (Warszawa, 19-20.10.2015),

Istotnym elementem działalności naukowej Jednostki jest wydawanie czasopismo naukowego "Forum pedagogiczne" oraz własne wydawnictwo naukowe, gdzie corocznie publikowane są monografie z zakresu pedagogiki specjalnej.

Podczas spotkania z nauczycielami akademickimi wskazywano na liczne przykłady oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces kształcenia. Według nauczycieli proces ten ma charakter bezpośredni i pośredni. Bezpośredni dotyczy ewaluacji programów nauczania poprzez powiązane z nim granty badawcze i rozwojowe. Pośredni dotyczy indywidualnych badań pracowników, którzy poprzez nie doskonalą swój warsztat metodologiczny oraz wiedzę niezbędną do ewaluacji konstruowanych programów kształcenia. W dokumentacji Jednostki wskazano też na udział studentów w badaniach naukowych pracowników. Przykładem jest projekt badawczy "Nowoczesny pedagog" z NCBiR w którym studenci określali kompetencje merytoryczne i dydaktyczne nauczycieli. Studenci biorą także

udział w organizowanych konferencjach naukowych wydziału. Praca studentów koordynowana jest w kołach naukowych działających przy Wydziale.

Efekty kształcenia dla kierunku pedagogika specjalna I stopnia o profilu ogólnoakademickim w UKSW w Warszawie wprowadzone uchwałą nr 155/2013 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 24 października 2013 r. w *sprawie utworzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pedagogika specjalna na Wydziale Nauk Pedagogicznych oraz zatwierdzenia efektów kształcenia*. Wprowadzono zarówno kierunkowe, jak i specjalnościowe efekty dla każdej powołanej specjalności. Zestaw kierunkowych efektów obejmuje 22 efekty z zakresu wiedzy (specj. edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 15 efektów; Pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie z tyflopedagogiką – 10 efektów; pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza – 10 efektów), 18 efektów kierunkowych z zakresu umiejętności (specj. edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 16 efektów; pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie z tyflopedagogiką – 14 efektów; pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza – 9 efektów), 9 efektów z kompetencji społecznych (specj. edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 9 efektów; pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie z tyflopedagogiką – 6 efektów; pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza – 8 efektów). Dodatkowo opracowano także efekty w zakresie specjalności nauczycielskiej – wiedza 13 efektów, 15 efektów z umiejętności, 7 efektów z kompetencji społecznych. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są zgodne ze sobą. Zaprojektowane efekty tak kierunkowe, jak i specjalnościowe są czytelne i zrozumiałe, a także spójne z efektami dla obszarów, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego Uczelnia przyporządkowała kierunek pedagogika specjalna.

Oceniany kierunek przyporządkowano do obszarów, dziedzin i dyscyplin, tj. obszaru nauk społecznych (83%), dziedziny nauk społecznych, dyscypliny pedagogika oraz obszaru nauk humanistycznych (17%), dziedziny nauk humanistycznych, dyscypliny filozofia i historia. Niniejsze przyporządkowanie nie budzi zastrzeżeń, a wskazany zakres obszarów, dziedzin i dyscyplin posiada swoje odzwierciedlenie w przyjętych efektach kształcenia.

W zbiorze efektów uwzględnione są spójne z efektami kierunkowymi, efekty z zakresu praktyk studenckich, a także znajomości języka obcego, a w dokumentacji uczelnianej znajdują się sylabusy do przedmiotów język obcy i praktyka. Zaprojektowane efekty uwzględniają przygotowanie studentów studiów I stopnia do prowadzenia badań naukowych.

Na ocenianym kierunku studenci mają możliwość wyboru specjalności nauczycielskiej, tzn. uzyskać kwalifikacje w zakresie kształcenia nauczycielskiego. Mowa tu o specjalnościach: pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika, oraz edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uczelnia w zestawie przyjętych przez Senat UKSW efektów kształcenia uwzględnia osobne efekty specjalnościowe tzw. nauczycielskie, oprócz kierunkowych i specjalnościowych efektów. Analizując przedłożoną podczas wizytacji dokumentację, należy stwierdzić, iż zaprojektowane efekty kształcenia uwzględniają zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U z 2012 r., poz.

131). Istnieje realna możliwość osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku, oraz modułów zajęć uwzględnionych w programie studiów, a także możliwość sprawdzenia stopnia osiągnięcia efektów przez studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- ✓ Koncepcja kształcenia kierunku pedagogika specjalna I stopnia zgodna jest z misją i strategią rozwoju Uczelni. Odpowiada ona celom określonym w strategii Jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości.
- ✓ Mocną stroną są jasne i spójne z kierunkowymi efektami, efekty specjalnościowe opracowane dla poszczególnych specjalności.
- ✓ Oceniany kierunek prawidłowo przypisano do w określonych obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych. Niniejsze przyporządkowanie nie budzi zastrzeżeń, a wskazany zakres obszarów, dziedzin i dyscyplin posiada swoje odzwierciedlenie w przyjętych efektach kształcenia.

Dobre praktyki

- ✓ brak

Zalecenia

- ✓ brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

W Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie na ocenianym kierunku prowadzone są studia I stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Studia zaprojektowano na 3 lata/6 semestrów, w ramach których student w zależności od podjętej specjalności powinien uzyskać 183 pkt. na specj. edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także 183 pkt. na specj. pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie z tyflopedagogiką, 187 pkt. na specj. pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza. Struktura programu studiów obejmuje określone moduły zajęć, tj.: I Moduł

ogólnouniwersytecki (st. stacjonarne 240 godz., st. niestacjonarne 90 godz.), II Moduł treści podstawowych i kierunkowych (wspólny dla wszystkich specjalności na ocenianym kierunku) - (st. stacjonarne 795 godz., st. niestacjonarne 400 godz.), III Moduł specjalnościowy (specj. edukacja włączająca i integracyjna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - st. stacjonarne 585 godz., st. niestacjonarne 295 godz.; specj. pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie z tyflopedagogiką - st. stacjonarne 585 godz., st. niestacjonarne 295 godz.; specj. pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza - st. stacjonarne 435 godz., st. niestacjonarne 220 godz.), IV Moduł praktyczny (przedmioty o charakterze praktycznym – przedmioty o charakterze warsztatowym oraz praktyki – 320 godz. st. stacjonarne, st. niestacjonarne 260 godz.). Prawidłowo wyodrębniono niniejsze moduły, a sekwencja przedmiotów w nich zawartych nie budzi zastrzeżeń, co daje możliwość zrozumienia związków pomiędzy poszczególnymi treściami przyswajanymi na poszczególnych zajęciach. Warto zauważyć, iż przedmioty z modułu specjalnościowego realizowane są od 3 semestru, z chwilą wyboru przez studentów określonej specjalności. Studenci rozpoczynają kształcenie od przedmiotów ogólnych, podstawowych i kierunkowych, stanowiących bazę do tworzenia wiedzy specjalnościowej, którą pozyskują od semestru 3.

Na realizowanej specjalności, tzw. nauczycielskiej – pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika – dobór treści programowych jest zgodny z standardami kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Nie zauważono jednak realizacji treści, a tym samym pozyskania przez studentów wiedzy i umiejętności w zakresie emisji głosu. Należy uznać to za niedopatrzenie. Natomiast czas trwania kształcenia i szacowanego nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS określonego dla programu studiów tejże specjalności zgodny jest z wymaganiami określonymi w standardach.

Zaś na specjalności pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza w programie studiów ZO PKA nie zauważył przedmiotu/przedmiotów/treści z zakresu penitencjarystyki. Jest to o tyle istotne, że Uczelnia w sylwetce absolwenta podaje, że absolwent tej specjalności uzyskuje kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w zakładach karnych. Oczywiście dobór przedmiotów i treści kształcenia leży w gestii Uczelni, lecz wydaje się, iż patrząc na wymiar jakościowy kształcenia, nie sposób pomijać niniejszych treści stanowiących określony dział resocjalizacji.

UKSW na kierunku pedagogika specjalna dokonała trafnego doboru form zajęć dydaktycznych w postaci wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń, seminariów i praktyk. Proporcja liczby godzin przypisanych tym formom nie budzi zastrzeżeń, tzn. w programie studiów występują aktywne formy (m.in. ćwiczenia, konwersatoria), które nastawione są na samodzielną pracę studenta na zajęciach.

Podczas wizytacji ZO PKA nie zauważył problemów z liczebnością grup na poszczególnych zajęciach, co sprzyja osiągnięciu przez studentów założonych efektów kształcenia. Zagadnienie liczebności grup regulowana jest w Uczelni uchwałą nr 63/2017 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2017 r. zmieniająca Uchwałę Nr 33/2017 Senatu UKSW z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich i zasad jego rozliczania. Natomiast organizacja procesu kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia na ocenianym

kierunku regulowana zarządzeniem nr 29/2017 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie harmonogramu zajęć w roku akademickim 2017/2018, sprzyja osiągnięciu przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Po analizie harmonogramu zajęć dydaktycznych na obydwu formach kształcenia, należy stwierdzić, iż jest on zgodny z zasadami higieny procesu nauczania.

Po analizie sylabusów należy stwierdzić, iż Jednostka wszystkim przedmiotom występującym w programie kształcenia przypisuje punkty ECTS (uchwała nr 2/2017 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących projektowania programów studiów oraz planów i programów studiów doktoranckich, a także planów i programów studiów podyplomowych, kursów dokształcających i szkoleń). Przyjęto, co wynika z sylabusów przedmiotowych, iż 1 punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta nakładu 25-30 godzin pracy.

W zbiorczym programie studiów Uczelnia nie podaje informacji w zakresie odniesienia godzin kontaktowych do godzin bez kontaktu z nauczycielem akademickim. Warto niniejsze doprecyzować. W koncepcji kształcenia na obydwu formach kształcenia uwzględniono przedmioty z zakresu wychowania fizycznego – 60 godz./0 pkt. ECTS oraz języka obcego – 120 godz./10 pkt. ECTS. Program umożliwia studentowi jednocześnie elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Tenże wybór stanowią przedmioty z modułu specjalnościowego (wybór specjalności po 1 roku) oraz zajęcia praktyczne i fakultety. Ponadto istnieje możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla realizacji treści kształcenia w czasie przewidzianym na realizację programu studiów oraz przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do poszczególnych modułów kształcenia/przedmiotów.

W związku z analizą treści poszczególnych przedmiotów dokonano przeglądu sylabusów, na podstawie którego można uznać, iż oferowane treści są różnorodne i kompleksowe, jak również zachowują zgodność z aktualnym ze stanem wiedzy i tematyką prowadzonych badań naukowych, zarówno w zakresie obszaru nauk społecznych, w tym pedagogiki specjalnej, jak i obszarze nauk humanistycznych, do których oceniany kierunek został przyporządkowany. Wynika to m.in. z prezentowanej przez koordynatorów przedmiotowych, spisu literatury niezbędnej do zajęć, jak i uwzględnienia w programie zarówno treści dotyczących podstaw kształcenia, jak i wiedzy wyspecjalizowanej. Ponadto w programie kształcenia uwzględniono taki dobór treści kształcenia, który zapewnia studentom I stopnia przygotowanie do prowadzenia badań, szczególnie może to się odbywać na zajęciach takich jak: Seminarium licencjackie, Metodologia badań pedagogicznych z elementami statystyki, Metodologia badań pedagogicznych. W sylabusach zamieszczono również metody kształcenia, które są raczej trafnie dobrane, różnorodne, co daje możliwość osiągnięcia zaprojektowanych efektów kształcenia – m.in.: wykład informacyjny, problemowy, konwersatoryjny, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, burza mózgów, pokaz, rozmowa, pogadanka, dyskusja, projekt indywidualny i grupowy, gry dydaktyczne, prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych, i in. W procesie kształcenia w UKSW na kierunku pedagogika specjalna nauczyciele starają się w razie potrzeby elastycznie stosować metody kształcenia, tak by dostosować je do indywidualnych studenckich potrzeb, w tym do studentów z

niepełnosprawnością, którzy mają możliwość kształtowania indywidualnej ścieżki studiowania (np. możliwość kształcenia w trybie indywidualnej organizacji studiów, czy indywidualnego planu studiów).

Na kierunku pedagogika specjalna proces monitorowania efektów kształcenia obejmuje m.in. prace etapowe, tj. egzaminacyjne, zaliczeniowe prace dyplomowe. W sylabusach przedmiotowych dla ocenianego kierunku znajduje się rubryka dotycząca metod i kryteriów oceniania, choć w niektórych analizowanych sylabusach są też zapisy odnoszące się wspólnie do metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów kształcenia. Nie pozwala to w części kart przedmiotowych jednoznacznie wskazać, co nauczyciele uważają za metody dydaktyczne, a co za sposoby weryfikacji. Warto niniejszy zapis rozdzielić, a zarazem wprowadzić ujednolicony wzór sylabusu. Tym niemniej, wskazywane są specyficzne i trafne zazwyczaj metody sprawdzania zaprojektowanych efektów kształcenia w odniesieniu do deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są to m.in.: egzamin, kolokwium, praca pisemna, praca projektowa, opracowanie scenariusza, prezentacja multimedialna, dyskusje, rozwiązywanie problemów i in. Pojawiają się także frekwencja, czy obecność na zajęciach. Otóż są to ważne elementy procesu kształcenia, ale należy pamiętać, iż obecność, czy brak obecności się powinno samodzielnie determinować weryfikacji efektów kształcenia. W sylabusach nauczyciele także wskazują opisowo na kryteria oceniania, tzn. co student wie/umie/potrafi na ocenę 3.0, 3.5, 4.0, 4.5, 5.0. Holistycznie mówiąc o projektowanych metodach weryfikacji, to są one zazwyczaj właściwie dobrane do zakładanych efektów kształcenia, pozwalając ocenić stopień ich osiągnięcia. Można w związku z tym mówić o wiarygodności i porównywalności wyników ocen.

ZO PKA nie zauważył podczas wizytacji problemów w odniesieniu do terminów informowania studentów o kryteriach i metodach oceny oraz dostarczania studentom informacji zwrotnej o wynikach sprawdzenia i oceny osiągniętych efektów kształcenia. Respektowane są również zasad higieny nauczania i uczenia się w procesie sprawdzania i oceny efektów kształcenia.

W omawianym zakresie dokonano przeglądu protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych, których prowadzenie i dokumentowanie należy ocenić pozytywnie. W analizowanych protokołach oceny są zróżnicowane (m.in. analizowano protokoły – pedagogika chrześcijańska, wykład, semestr letni 2016/2017, studia niestacjonarne; komunikacja interpersonalna, ćwiczenia, semestr zimowy 2016/2017, studia niestacjonarne; pedagogika specjalna, wykład, semestr letni 2016/2017, studia niestacjonarne; aksjologia w wychowania resocjalizacyjnym, konwersatorium, semestr letni 2016/2017, studia stacjonarne; rodzina w procesie rozpoznawania współczesnych zagrożeń, edukacji i usprawniania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ćwiczenia, semestr letni 2016/2017, studia stacjonarne).

Ważnym ogniwem procesu kształcenia na ocenianym kierunku, do którego na Wydziale Nauk Pedagogicznych przywiązuje się znaczną wagę, co zauważono podczas prowadzonych rozmów i analizy dokumentacji w trakcie wizytacji, są studenckie praktyki. Na Wydziale obowiązuje uchwała nr 40/2016/2017 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 25 stycznia 2017 roku w sprawie zmiany regulaminu praktyk na kierunku pedagogika specjalna. Studenci ocenianego kierunku bez względu na studiowaną specjalność są zobowiązani, co wynika z programu studiów, do zrealizowania praktyki w wymiarze 200 godz. Niniejszy proces koordynują pełnomocnicy dziekana ds. praktyk do realizowanych specjalności. Szczegółowy program praktyk

zawodowych obejmuje trzy komponenty składające się na całość realizowanej praktyki: praktyka asystencka, praktyka pedagogiczna, praktyka dyplomowa. Szczegółowo prezentuje się to następująco: na specjalności pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika praktyka asystencka odbywa się po 2. semestrze studiów i obejmuje 60 godzin (30 godzin praktyki w internacie dla dzieci z dysfunkcją wzroku, 30 godzin praktyki w przedszkolu specjalnym dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną), praktyka pedagogiczna odbywa się w trakcie 4. semestru, gdzie realizowanych jest 60. godzin praktyki (30 godzin praktyki w przedszkolu dla dzieci z dysfunkcją wzroku, 30 godzin praktyki w szkole podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim), praktyka dyplomowa realizowana w trakcie 5. i 6. w wymiarze 80. godzin (30 godzin praktyki w szkole podstawowej dla dzieci z dysfunkcją wzroku - klasy I-III, 30 godzin praktyki w szkole podstawowej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, 20 godzin praktyki w zakresie rewalidacji indywidualnej w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla uczniów z dysfunkcją wzroku (wymiar i liczba punktów ECTS przypisana do praktyk zgodne są na tej specjalności z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela); specjalność pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza: praktyka asystencka odbywa się po 2. semestrze studiów i obejmuje 50 godzin (25 godzin praktyki w wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, 25 godzin praktyki w wybranej placówce resocjalizacyjnej), praktyka pedagogiczna realizowana w trakcie 4. semestru, gdzie studenci mają do odbycia 90. godzin (45 godzin praktyki w wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, 45 godzin praktyki w wybranej placówce resocjalizacyjnej), praktyka dyplomowa realizowana w 5. semestrze w wymiarze 60. godzin (30 godzin praktyki w wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, 30 godzin praktyki w wybranej placówce resocjalizacyjnej).

Podczas wizytacji zapoznano się z dokumentacją przebiegu praktyk (m.in. arkusz obserwacji, karta praktykanta, karta kompetencji praktykanta, dzienniczek praktyk), które prowadzone są poprawnie i nie budzą zastrzeżeń. Poprawne są także sposoby weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych na studenckich praktykach.

Należy wskazać, iż wybór placówki do realizacji praktyk przez studenta odbywa się w porozumieniu z pełnomocnikiem ds. praktyk, który w ramienia Uczelni sprawuje nadzór nad realizacją praktyki. Uczelnia posiada szereg porozumień z placówkami, gdzie studenci pedagogiki specjalnej mogą realizować praktyki. Po analizie miejsc praktyk należy wskazać na trafność doboru miejsc praktyk, a także na zgodność liczby miejsc odbywania praktyk z liczbą studentów ocenianego kierunku.

Finalnym i niezwykle ważnym weryfikatorem efektów kształcenia jest proces dyplomowania, który w UKSW na ocenianym kierunku regulowany jest procedurą dyplomowania znajdująca się w Księdze Procedur Jakości Kształcenia UKSW. Omawiany proces proceduralnie należy uznać za właściwy z szeregiem wytycznych i zasad regulujących dyplomowanie.

ZO PKA dokonał analizy prac licencjackich broniących na kierunku pedagogika specjalna (załącznik 3 Część II raportu). Wskazać należy w nich na pojawiające się w pracach usterki w zakresie opracowania części metodologicznej, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i bywają zawyżone. Niniejsze uwagi obniżają merytoryczną stronę procesu dyplomowania.

Podczas wizytacji nie zauważono problemów z procesem sprawdzania i oceny efektów kształcenia, a więc należy uznać go za bezstronny. Uczelnia stwarza równocześnie warunki równego traktowania studentów w procesie sprawdzania efektów. Na Wydziale Nauk Pedagogicznych funkcjonuje procedura i system zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia (Księga Procedur Jakości Kształcenia UKSW - załącznik do zarządzenia nr 52/2013 Rektora UKSW z dnia 31 lipca 2013 r.).

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2018/2019 na ocenianym kierunku reguluje uchwała nr 48/2017 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie na rok akademicki 2018/2019. Po analizie warunków i trybu rekrutacji oraz organizacji postępowania rekrutacyjnego na I stopień kształcenia należy stwierdzić, iż są one przejrzyste, a holistycznie pojęta procedura rekrutacyjna w postępowaniu kwalifikacyjnym zapewnia właściwy dobór kandydatów, a także równe ich szanse w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku pedagogika specjalna.

W UKSW w Warszawie obowiązuje uchwała nr 100/2015 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną oraz zasad przyjęć na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w postępowaniu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W §1 ust. 6. Czytamy, iż: Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone: 1) osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia - w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie; 2) osobie posiadającej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej trzy lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcia na studia drugiego stopnia; 3) osobie posiadającej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny i co najmniej dwa lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie; 4) absolwentom kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych oraz kolegów pracowników służb społecznych bez konieczności posiadania pięcioletniego doświadczenia zawodowego. Całościowo analizując zapisy uchwały, należy stwierdzić, iż nie budzą one zastrzeżeń. Informacje o wymaganiach stawianych kandydatom na studia na ocenianym kierunku i kryteriach uwzględnianych w postępowaniu kwalifikacyjnym są dostępne i zrozumiałe.

Należy wskazać, o czym pisano wyżej na trafność zasad dyplomowania w powiązaniu z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- ✓ Mocną stroną jest poprawność wyodrębnienia modułów zajęć w ramach planu studiów, a sekwencja przedmiotów w nich zawartych nie budzi zastrzeżeń

- ✓ Na realizowanej specjalności, tzw. nauczycielskiej – pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopedagogika – dobór treści jest zgodny z standardami kształcenia nauczycieli. Trudno jednak zauważyć treści, a tym samym pozyskania przez studentów wiedzy w zakresie emisji głosu. Należy uznać to za niedopatrzenie.
- ✓ Dobór treści na realizowanych specjalnościach jest różnorodny i kompleksowy, a także aktualny i zgodny ze stanem wiedzy i działań naukowo-badawczych w zakresie obszaru do którego przypisano kierunek. Jednak dobór treści w obrębie specjalności pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza wydaje się niepełny, gdyż w programie studiów nie zauważono przedmiotu/przedmiotów/treści z zakresu penitencjarystyki. Jest to o tyle istotne, że Uczelnia w sylwetce absolwenta podaje, że absolwent tej specjalności uzyskuje kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w zakładach karnych.
- ✓ Mocną stroną jest też trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom.
- ✓ Nauczyciele stosują różnorodne metody kształcenia, trafnie je dobierając w zależności od rodzaju i formy zajęć dydaktycznych.
- ✓ Program kształcenia I stopnia spełnia wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.
- ✓ Mocną stroną, co należy podkreślić, jest prowadzenie zindywidualizowanego procesu kształcenia w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością.
- ✓ Realizacja praktyk na kierunku pedagogika specjalna I stopnia, w tym na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela, pod względem merytorycznym i proceduralnym, kształtuje się na prawidłowym poziomie, a dobór miejsc praktyk nie budzi zastrzeżeń.
- ✓ W sylabusach wskazywane są specyficzne i trafne zazwyczaj metody sprawdzania zaprojektowanych efektów kształcenia w odniesieniu do deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
- ✓ Proceduralnie proces dyplomowania należy ocenić pozytywnie. Jednak analiza prac dyplomowych wykazała usterki i błędy w zakresie opracowania części metodologicznej prac, a także interpretacji materiału badawczego. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i bywają zawyżone.
- ✓ Kryteria rekrutacyjne na oceniany kierunek są przejrzyste i zapewniające równe szanse kandydatom w podjęciu kształcenia.

Dobre praktyki

- ✓ brak

Zalecenia

- ✓ Wprowadzić ujednolicony wzór sylabusu, szczególnie w odniesieniu do zapisu dotyczącego metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów kształcenia.

- ✓ W programie studiów dokonać wyodrębnienia z ogólnej liczby godzin – zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów oraz godzin przeznaczonych na pracę własną studenta.
- ✓ Na realizowanej specjalności, tzw. nauczycielskiej – pedagogika niepełnosprawnych intelektualnie i tyflopädagogika wprowadzić treści istotne dla nadawania kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela, czyli emisji głosu.
- ✓ Na specjalności pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza wprowadzić treści z zakresu penitencjarystyki . Jest to o tyle istotne, że Uczelnia w sylwetce absolwenta podaje, że absolwent tej specjalności uzyskuje kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w zakładach karnych.
- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, celem wyeliminowania usterek pojawiających się w pracach dyplomowych, szczególnie w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, jak również analizy i interpretacji materiału badawczego prezentowanego w warstwie badawczej pracy dyplomowej.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Projektowanie i dokonywanie zmian dotyczących programu kształcenia określone zostało Zarządzeniem Nr 49/2015 Rektora UKSW. Zgodnie ze wspomnianym zarządzeniem monitorowanie, ocenę oraz doskonalenie programów kształcenia na ocenianym kierunku prowadzi się przez: 1) analizowanie konstrukcji programów studiów pod względem ich zgodności z określonymi przez Senat efektami kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów, z uwzględnieniem opinii interesariuszy zewnętrznych; 2) analizowanie treści programowych przedmiotów i praktyk pod względem ich zgodności z założonymi efektami kształcenia i kwalifikacjami związanymi z ukończeniem studiów lub studiów doktoranckich; 3) ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia na koniec roku akademickiego; 4) gromadzenie i dystrybucję przez Dział Kształcenia informacji o zmianach wprowadzanych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w zakresie procesu kształcenia; 5) ankietowanie studentów po zakończeniu cyklu kształcenia danego przedmiotu w celu uzyskania opinii o zajęciach dydaktycznych prowadzonych w ramach programu studiów i weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia według kryteriów ustalonych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia; 6) monitorowanie przez Biuro Karier losów zawodowych absolwentów UKSW oraz badanie rynku pracy przez ankietowanie interesariuszy zewnętrznych; 7) analizowanie rekomendacji i

wniosków z badania karier zawodowych absolwentów wynikających z raportu przygotowanego przez Biuro Karier.

Monitorowanie oraz doskonalenie programu kształcenia nadzorowane jest przez Dziekana przy współpracy z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia, Wydziałową Komisją Dydaktyczną ds. Kierunku Pedagogika Specjalna i Zespołami Dydaktycznymi ds. Ewaluacji Programu Kształcenia. Propozycje zmian do programu kształcenia mogą także wnieść nauczyciele prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku. W ostatnim czasie z inicjatywy nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku „pedagogika specjalna” w przedmiocie *Metodyka pracy resocjalizacyjnej* zmieniono formy realizacji przedmiotu z ćwiczeń i wykładów na ćwiczenia i konwersatoria.

Wydziałowa Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Pedagogicznych na ocenianym kierunku dokonywała dotychczas:

- analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia opisanych w programach studiów z kierunkowymi efektami kształcenia;
- oceny efektywności stosowanych metod dydaktycznych oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia;
- kontrolowania sposobu organizacji praktyk studenckich;
- analizy dostosowania kwalifikacji absolwenta do potrzeb rynku pracy;
- kontrole prawidłowego przyporządkowania liczby punktów ECTS przedmiotom kształcenia na danym roku studiów;
- monitorowania stosowanych kryteriów, przepisów i procedur oceny studentów;
- oceny elementów organizacji procesu dydaktycznego służących zapewnieniu odpowiednich warunków procesu kształcenia i warunków materialnych studenta;
- monitorowania prawidłowego sposobu przeprowadzania na Wydziale Nauk Pedagogicznych UKSW ankiety zajęć dydaktycznych, a także sporządzana raport z oceny zajęć dydaktycznych przez studentów;
- monitorowania badań naukowych prowadzonych w dziedzinach i dyscyplinach związanych z ocenianym kierunkiem studiów pod względem zgodności tematyki prowadzonych badań z wykładanymi przedmiotami;
- oceny systemu nagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym.

Z realizacji procesu monitorowania, w tym analiz i ocen w każdym roku akademickim WKdsJK sporządza karty samooceny za poprzedni rok akademicki według wzoru zaopiniowanego przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia i przedstawiała je Dziekanowi.

Ponadto Zarządzeniem Nr 5/2014/2015 Dziekana Wydziału Nauk Pedagogicznych z dnia 12 maja 2015 r. powołano Zespoły Dydaktyczne ds. Ewaluacji Programów Kształcenia, w tym na kierunku pedagogika specjalna. Zespół zobowiązany jest do: sprawdzenia programów kształcenia pod kątem osiągnięcia wiedzy, umiejętności i kompetencji, a także możliwości zatrudnienia absolwentów poszczególnych specjalności uwzględnionych w opisie sylwetki absolwenta; sprawdzenia zgodności programów kształcenia z wytycznymi w zakresie aktualnie obowiązujących aktów prawnych dotyczących kwalifikacji pedagogicznych i kwalifikacji

nauczycielskich; oceny programu kształcenia pod kątem aktualnych potrzeb rynku pracy oraz doboru przedmiotów i ich treści pozwalających na realizację efektów kształcenia.

Dodatkowo dnia 3 lutego 2017 r. wprowadzono Zarządzenie nr 2/2016/2017 Dziekana WNP UKSW z w sprawie przygotowania, sposobu weryfikacji i przyjęcia karty opisu przedmiotu w USOS. Zgodnie z tym Zarządzeniem każdy z pracowników jest zobowiązany do przygotowania karty przedmiotu według wzoru, w którym określono efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów oraz sposoby weryfikacji ich osiągnięcia, jak też liczbę punktów ECTS przyznawanych za zaliczenie przedmiotu. Procedura oceny kart przedmiotowych na WNP obejmuje: analizę kart przedmiotowych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia – głównie pod względem formy, poprawności sformułowania celów i efektów kształcenia, korelacji celów i założonych efektów z zaplanowanymi treściami oraz analizę karty przedmiotu przez w/w komisję – poprawność konstrukcji, sformułowań, zgodności z efektami kształcenia określonymi dla danej specjalności studiów danej specjalności. Po akceptacji ostatecznej wersji karty przedmiotu uznaje się, że przedstawiony program przedmiotu został przyjęty do realizacji. Ostatnia ocena sylabusów dla kierunku „pedagogika specjalna” nie wykazała większych uwag do kart przedmiotów.

W doskonaleniu i realizacji programu kształcenia uczestniczą studenci. Cyklicznie (po zakończeniu każdego semestru) przeprowadzana jest przez studentów ocena zajęć dydaktycznych. Z jej wynikami zapoznaje się Dziekan, kierownicy jednostek organizacyjnych oraz pracownicy. W przypadku niskiej oceny przeprowadzonych zajęć kierownik jednostki wraz z pracownikiem analizują uwarunkowania tego stanu rzeczy i podejmują stosowne działania ukierunkowane na poprawę sytuacji. W uzasadnionych przypadkach dokonywana jest hospitacja. Monitorowaniem prawidłowego sposobu przeprowadzania ankiety oceny zajęć dydaktycznych przez studentów, sporządzaniem z niej raportu i publikacją uśrednionych wyników na stronie internetowej WNP zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. W ostatnim badaniu zajęcia na ocenianym kierunku w opinii studentów prowadzone były na wysokim poziomie merytorycznym. W kwestii realizacji efektów kształcenia studenci stwierdzili, że efekty kształcenia są im znane i opisane w sposób zrozumiały, a zastosowane metody dydaktyczne pozwoliły na osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia. Studenci zasugerowali jednak wprowadzenie większej liczby przedmiotów praktycznych.

W procesie doskonalenia planu i programu kształcenia uczestniczą również interesariusze zewnątrzni. Zarządzeniem nr 68/2014 Rektora UKSW z 31 października 2014 r. w sprawie modelu współpracy z pracodawcami, WNP powołał Wydziałową Radę Biznesu oraz Wydziałowego Koordynatora ds. Współpracy z Pracodawcami. Wydziałowa Rada Biznesu może: opiniować projekty efektów kształcenia, projekty programów studiów, w tym projekty profili absolwenta; przedstawiać propozycje dostosowania oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy, w tym nowych kierunków i specjalności oraz studiów podyplomowych na danym wydziale UKSW; przedstawiać propozycje w zakresie wskazywania obszarów kształcenia dla praktyki. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi na ocenianym kierunku służyła dotychczas wymianie doświadczeń w zakresie realizowanych oraz planowanych praktyk zawodowych studentów WNP, poszerzeniu kooperacji w procesie organizacji konferencji naukowych, realizacji projektów badawczych i włączenia reprezentantów tych instytucji do działalności wydziałowych komisji.

Informacje dla studentów zamieszczone są na stronie Wydziału Nauk Pedagogicznych oraz stronie głównej UKSW (podstawowe informacje prawne i organizacyjne, w tym Regulamin studiów, zarządzenia Dziekana, plany studiów, dyżury wykładowców, informacje o konferencjach, projektach, o programie Erasmus+, działalności kół naukowych, aktualne ogłoszenia), w systemie USOSweb (informacje o kartach przedmiotów, lekturach, komunikacja ze studentami), Monitorze Uniwersyteckim i Wydziałowym. Ważniejsze informacje zamieszczane są również na tablicach ogłoszeń i w gablotach informacyjnych w budynku WNP. Kolejnym źródłem informacji są spotkania studentów z opiekunami roku, studentów i starostów z Dziekanem, Prodziekanami, z opiekunami praktyk. Publicznie dostępne są również informacje na temat dyżurów władz Wydziału i wykładowców. Ocenę publicznego dostępu do informacji o programie kształcenia prowadzi Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji, ogólnouczelniana jednostka naukowo-badawcza utworzona na podstawie Zarządzenia nr 33/2010 Rektora UKSW z dnia 7 lipca 2010 r. Ośrodek opracowuje raport (*Studenci o funkcjonowaniu swojej uczelni*) Uwzględnia się w nim opinie studentów na temat jakości procesu kształcenia w zakresie organizacji, obsługi i wsparcia studentów oraz infrastruktury. Należy stwierdzić, że Wydział zapewnia kompleksową, aktualną i zrozumiałą informacje o procesie dydaktycznym i programie studiów ocenianego kierunku, zgodną z potrzebami różnych grup odbiorców. Wykorzystuje także wyniki oceny publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu jego jakości.

Uzasadnienie

Wydział Nauk Pedagogicznych posiada i realizuje kompleksową i wielostopniową procedurę projektowania monitorowania i przeglądów programów kształcenia ocenianego kierunku, co sprzyja ich doskonaleniu. W procedurze tej biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W ocenianej Jednostce prowadzona jest również systematyczna ocena osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia.

Wydział zapewnia dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej zasad funkcjonowania procesu dydaktycznego i programu studiów na kierunku „pedagogika specjalna” właściwej dla wszystkich grup odbiorców i prowadzi jego ocenę.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Uczelnia spełnia formalne wymogi związane z minimum kadrowym dla kierunku pedagogika specjalna studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Do minimum Uczelnia zgłosiła łącznie 23 nauczycieli akademickich, w tym 12 samodzielnych pracowników naukowych, 10 nauczycieli ze stopniem doktora oraz jedną osobę ze stopniem magistra. Analiza merytoryczna zgłoszonego minimum wykazała, że do minimum kadrowego nie można zaliczyć jednego nauczyciela z dorobkiem w dyscyplinie psychologia oraz jednego nauczyciela z dorobkiem w dyscyplinie prawo, gdyż Senat Uczelni nie wskazał tych dyscyplin jako te, do których odnoszą się efekty kształcenia. Ponadto ze względu na ogólnoakademicki profil studiów do minimum Zespół Oceniający nie zaliczył jednego nauczyciela ze stopniem magistra. Łącznie do minimum zaliczono 12 samodzielnych nauczycieli akademickich, w tym 10 w obszarze/dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika, dwóch w obszarze/dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie historia oraz filozofia; 8 nauczycieli ze stopniem doktora w dyscyplinie pedagogika. Tym samym należy stwierdzić, że zarówno ze strony formalnej jak i merytorycznej wymogi minimum kadrowego zostały spełnione.

Ponadto na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 10 nauczycieli z poza proponowanych do minimum kadrowego, 4 etatowych oraz 6 osób w ramach umowy zlecenia. W tej grupie znajduje się trzech samodzielnych pracowników naukowych prowadzących zajęcia z teoretycznych przedmiotów pedagogicznych, oraz 1 doktor i 6 magistrów prowadzących głównie zajęcia dydaktyczne i metodyczne.

Liczebność oraz struktura kwalifikacji nauczycieli wraz z dorobkiem naukowym i doświadczeniem zawodowym zdobyтым poza Uczelnią, w tym w szczególności nauczycieli stanowiących minimum kadrowe, są zgodne z efektami i treściami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku. W dorobku nauczycieli przeważają kwalifikacje zdobyte w dyscyplinie pedagogika (97%), są one uzupełnione dorobkiem w zakresie filozofii, historii oraz psychologii. W ramach dyscypliny pedagogika nauczyciele posiadają dorobek w zakresie różnych subdyscyplin, między innymi pedagogiki specjalnej, tyflopedagogiki, surdopedagogiki, oligofrenopedagogiki, pedagogiki wczesnoszkolnej, pedagogiki społecznej i pedagogiki religii. Taka struktura kwalifikacji i dorobku ze względu na realizowane treści kształcenia należy uznać za prawidłową, to jest zapewniającą odpowiednią kompleksowość i różnorodność w kontekście możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Realizacja zakładanych efektów kształcenia sprzyja także doświadczenie kadry w prowadzeniu badań naukowych. Są one realizowane w obszarach i dyscyplinach, z których wywodzą się efekty kształcenia ocenianego kierunku. Przykładowe tematy takich badań: "Rehabilitacja i edukacja osób z dysfunkcją wzroku"; "Książd Bosko i system prewencyjny"; "Filozofia wychowania i jej aplikacje praktyczne"; "Współczesne formy edukacji alternatywnej".

Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzonych przez ZO oraz analiza dokumentacji ze wskazaniem metod weryfikacji efektów kształcenia pozwala stwierdzić, że kadra realizująca zajęcia na wizytowanym kierunku posiada odpowiednie kompetencje dydaktyczne. Stosowane metody dydaktyczne są zróżnicowane, nauczyciele wykorzystują elementy technologii informatycznej i infrastruktury medialnej w procesie nauczania.

Prawidłowo dobrana i liczna kadra na ocenianym kierunku, w tym szczególnie poprawnie skonstruowane minimum kadrowe kierunku pozwala na prawidłowe obsadę zajęć dydaktycznych. Analiza planów zajęć oraz obciążeń dydaktycznych pracowników wykazała że reguły odpowiedni dobór kadry do prowadzonych zajęć. Wykłady teoretyczne prowadzą nauczyciele z dorobkiem badawczym w zakresie wykładanych treści, zajęcia metodyczne prowadzą nauczyciele praktycy z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią. W jednostce wprowadzono szereg zasad obsady zajęć dydaktycznych. W tych zasadach jest między innymi "zgodność prowadzonej pracy naukowej z prowadzonymi zajęciami". W tym kontekście wątpliwość w obsadzie zajęć dydaktycznych budzą seminaria dyplomowe. Jednostka powierzyła realizację części z nich (7 przypadków) osobom posiadającym dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika, jednak dorobek ten nie jest związany z kierunkowymi efektami kształcenia w zakresie pedagogiki specjalnej. Nie odpowiada on także realizowanym efektom specjalnościowym. Biorąc pod uwagę specyfikę kierunku pedagogika specjalna oraz kształcenie na specjalnościach związanych z resocjalizacją i pedagogiką niepełnosprawności intelektualnej i niepełnosprawności wzroku obsadę tych zajęć należy uznać za nieprawidłową.

Politykę kadrową na wizytowanym kierunku należy uznać za prawidłową. Uczelnia zatrudnia pracowników na podstawowe miejsce pracy stosując przy tym przejrzystą formułę konkursów akademickich zgodnie z Ustawą. Procedura konkursowa jest opisana w dokumentacji uczelni. Jako prawidłową należy ocenić kompleksowe i wieloaspektowe sposoby oceny jakości kadry. Stosowane kryteria oceny nauczyciela spełniają wymogi oceny akademickiej. Okresowa ocena pracowników jest dokonywana przez Komisję Wydziałową oraz Komisję Senacką. W ramach oceny prowadzone są hospitacje zajęć oraz ocena dorobku organizacyjnego i naukowego. W procesie oceny, za pomocą systemu USOSweb, biorą udział studenci. W przypadku wyróżniającej oceny pracownika Rektor może obniżyć jego pensum dydaktyczne do 1/3. Rektor przyznaje także nagrody indywidualne lub zespołowe za wybitne osiągnięcia w trzech obszarach, naukowym, organizacyjnym i dydaktycznym. Tryb i zasady nagradzania określa Uchwała Senatu.

W Jednostce prowadzącej oceniany kierunek istnieje system doskonalenia dydaktycznego oraz system doskonalenia w ramach pozyskiwania środków zewnętrznych. Procedury awansowe pracowników są w pełni finansowane. W latach 2012-2016 sfinansowano 5 doktoratów, 9 habilitacji oraz 2 przewody uzyskania tytułu profesora.

Uczelnia finansuje także inne obszary rozwoju naukowego pracowników, w tym wyjazdy konferencyjne, staże oraz publikacje. Nauczyciele na spotkaniu z ZO podawali liczne przykłady takiego wsparcia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Silną stroną potencjału kadrowego Jednostki prowadzącej kierunek pedagogika specjalna jest liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich. Dwunastu samodzielnych pracowników naukowych oraz 8 doktorów w minimum kadrowym to liczba rzadko spotykana na studiach pierwszego stopnia. Za silną stroną należy uznać także politykę kadrową Uczelni wraz z rozbudowanym systemem oceny pracowniczej i nagradzania najwyższej ocenianych nauczycieli. Nie budzą wątpliwości kompetencje dydaktyczne nauczycieli oraz stosowane przez nich metody dydaktyczne. Słabszą stroną ocenianego kierunku jest obsada zajęć

dydaktycznych w zakresie seminarium dyplomowanego. Zespół Oceniający stoi na stanowisku, że seminarium dyplomowe jest ważnym elementem realizacji efektów kształcenia w zakresie studiowanego kierunku i specjalności. Tym samym obsada tych zajęć powinna korespondować z dorobkiem naukowym nauczycieli. W kilku przypadkach istnieją wątpliwości co do poprawności obsady tych zajęć (szczegóły wskazano w załączniku 6).

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Zaleca się analizę i dostosowanie obsady zajęć w zakresie seminarium dyplomowanego pod kątem zgodności realizowanych efektów kształcenia w zakresie pedagogiki specjalnej z dorobkiem naukowym nauczycieli.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Analiza stanu faktycznego na podstawie dokumentacji oraz w oparciu o przeprowadzone rozmowy podczas wizytacji wykazała, że Uczelnia przywiązuje dużą uwagę do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przeważają w tej współpracy podmioty oświatowe oraz samorządowe. Uczelnia wskazała kilkadziesiąt podmiotów z którymi nawiązano współpracę. Nawiązano ją ze szkołami, fundacjami oświatowymi, placówkami terapeutycznymi, resocjalizacyjnymi, itd.. Są to między innymi: Zespół ds. Edukacji i Szkoleń Akademii NASK, Katolicki Ruch Antynarkotykowy KARAN w Warszawie i Caritas International, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Niepubliczne Przedszkole UKSW, Fundację Edukacyjną Jacka Kuronia, Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapeutyczne, Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie, Polskie Centrum Mediacji, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Rezerwat Kultury”, Zespół Szkół Specjalnych nr. 90 w Warszawie, Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 im. Stefana Kisielewskiego w Warszawie, Dom Pomocy Społecznej w Warszawie przy ulicy Kawęczyńskiej 4, Przedszkole nr 245 dla dzieci słabowidzących, Zakład dla Niewidomych w laskach.

Podmioty współpracujące prowadzą działalność odpowiadającą specyfice kierunku pedagogika specjalna, oraz prowadzonym specjalnościom. W dokumentacji Jednostki znajdują się potwierdzenia hospitacji, praktyk studenckich, prelekcji, spotkań pracowników z wykładowcami, konsultacji programowych, wspólnych konferencji metodycznych. Z wieloma placówkami edukacyjnymi Uczelnia ma podpisane umowy stałe umożliwiające realizację praktyk studenckich. Przykładem są cykliczne spotkania studentów i pracowników z przedstawicielami Służby Więziennej Aresztu Śledczego w Białoleścu; realizacja programu wspólnie z Niepublicznym Przedszkolem UKSW "Dzieci zmieniają świat na lepsze"; realizacja programu "Promocja Zdrowe Regiony" we współpracy z firmą Intership.

Współpracę z podmiotami zewnętrznymi koordynuje Wydziałowy Koordynator ds. współpracy z pracodawcami. Wydział przygotował także sformalizowaną ofertę współpracy dydaktycznej i naukowej dla interesariuszy zewnętrznych. Są to między innymi propozycje udziału w konferencjach naukowych oraz obejmowania patronatem konferencji i sympozjów.

W trakcie wizytacji nauczyciele wskazali na bezpośredni wpływ współpracy z podmiotami zewnętrznymi na program kształcenia oraz realizowane efekty kształcenia. Jest on związany bezpośrednio z udziałem studentów w realizacji zajęć praktycznych odbywających się poza uczelnią, z możliwościami odbywania hospitacji zajęć w placówkach, praktykach studenckich, oraz współpracy metodycznej. Nauczyciele wskazują, że część ich zajęć metodycznych jest realizowana w placówkach współpracujących. Pracownicy tych placówek mają też możliwość udziału w ewaluacji treści i efektów kształcenia z przedmiotów praktycznych. Podano konkretne przykłady takiej ewaluacji. Nauczyciele wskazują także uzupełnianie swojego doświadczenia praktycznego poprzez współpracę z podmiotami zewnętrznymi oraz określili te podmioty jako miejsce swoich badań naukowych.

Jednostka w ramach ocenianego kierunku współpracuje także naukowo z podmiotami zewnętrznymi. Są to głównie inne Uczelnie z którymi prowadzone są badania naukowe, np. związane z profilaktyką zdrowia. Jednostka w ramach programu "Zdrowe Regiony" współpracuje z placówkami w kraju i zagranicą, np. Klinicznym Szpitalem w Warszawie i z Katolickim Uniwersytetem w Ingolstadt (Niemcy).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Poziom współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowany w kontekście wizytowanego kierunku "pedagogika specjalna" należy ocenić jako odpowiadający potrzebom kierunku. Jest on w większej mierze powiązany z otoczeniem społeczno-kulturowym (placówki oświatowe, edukacyjne i resocjalizacyjne) w mniejszym stopniu z otoczeniem gospodarczym. Wynika to ze specyfiki kierunku studiów i związane jest z potrzebami Uczelni i studentów (praktyki zawodowe, zajęcia dydaktyczne, miejsce badań naukowych). Uczelnia potrafiła udokumentować iż istnieje bezpośredni i pośredni wpływ tej współpracy na proces dydaktyczny, realizację i ewaluację programu kształcenia, a także na możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku studentów otoczenie społeczno-gospodarcze jest miejscem nabywania wiedzy i umiejętności praktycznych. W przypadku nauczycieli akademickich współpraca ta zapewnia możliwość ewaluacji programów kształcenia i prowadzenia badań naukowych.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku poza obligatoryjnym lektoratem z języka obcego stworzono ofertę zajęć w językach obcych. W roku akademickim 2014/2015 były to dwa przedmioty; w roku 2015/2016 cztery; a w roku 2016/2017 – osiem przedmiotów. W roku akademickim 2014/2015 odbył się także kurs doszkalający z języka angielskiego dla wykładowców. Uczelnia tłumaczy, że zwiększająca się liczba przedmiotów w języku obcym związana jest głównie z wzrostem zainteresowania kierunkiem przez studentów w ramach Erasmus +.

W dokumentacji Wydziału wskazano trzy formy współpracy zagranicznej, jest to forma umów dwustronnych z partnerami zagranicznymi, zatrudnianie zagranicznych wykładowców oraz bezpośrednia współpraca naukowa w ramach projektów i badań indywidualnych pracowników. W ramach tej współpracy w latach 2014-2017 Wydział zorganizował lub współorganizował z partnerem zagranicznym cztery międzynarodowe konferencje naukowe. W ramach wymiany Umów bilateralnych zajęcia na kierunku Pedagogika Specjalna prowadziło 5 profesorów wizytujących, wykładowcy UKSW z kolei wyjeżdżali na inne uczelnie 10 razy w ramach wyjazdów studyjnych. Najintensywniejszą współpracę nawiązano z Uniwersytetem Karola w Pradze oraz z Czerkawskim Uniwersytetem na Ukrainie. W ramach dłuższego zatrudnienia (co najmniej 1 semestr) w latach 2013-2017 w Jednostce pracowało trzech profesorów z Czech i Niemiec. Uczelnia podaje, że wymiernym efektem tego zatrudnienia są badania naukowe udokumentowane poprzez publikacje w wydawnictwie UKSW, w prowadzonym "Forum Pedagogicznym" i w dwóch monografiach.

W ramach naukowej współpracy międzynarodowej Wydział organizuje cykle wykładów otwartych; przykładem wykłady profesora z Włoch pt. „Wychowanie chrześcijańskie jako edukacja humanistyczna?”, profesora z Niemiec „Cele wychowania moralnego w społeczeństwie posttradycyjnym” czy z Turcji "Edukacja w Islamie: aktualny stan wychowania moralnego i religijnego w Turcji". W sumie w latach 2013-2017 przeprowadzono kilkadziesiąt wykładów profesorów uczelni zagranicznych.

Istotną rolę w procesie umiejdzynarodowienia odgrywa program Erasmus+. Uczelnia podpisała aż 78 porozumień w ramach tego programu. W latach 2013-2017 skorzystało z niego ponad 30 pracowników Wydziału (przyjezdnych 9) oraz 11 studentów (przyjezdnych 27). Małe zainteresowanie studentów wyjazdami w ramach Erasmus+ Jednostka tłumaczy specyfiką kierunku oraz kosztami ekonomicznymi takich wyjazdów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Poziom umiejdzynarodowienia procesu kształcenia należy uznać za odpowiedni dla ocenianego kierunku. Silną stroną Jednostki jest wielość i różnorodność umów z partnerami zagranicznymi, wprowadzanie zajęć w językach obcych oraz liczne wykłady profesorów wizytujących. Kontakty z uczelniami zagranicznymi mają istotny wpływ na ewaluacje procesu kształcenia. Podczas spotkania nauczyciele akademicy wskazywali na wymierne korzyści tej współpracy, między innymi na wymianę aktualnych wyników badań naukowych, na dzieleniu się doświadczeniami w realizacji efektów kształcenia z zakresu pedagogiki specjalnej, na uprząktycznienie zajęć metodycznych.

Słabszą stroną jest mobilność studentów i ich zainteresowanie wyjazdami zagranicznymi. Uczelnia deklaruje zwiększenie wysiłku dla rozpropagowania tej formy współpracy.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Jednostka jest częścią kampusu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zatem studenci mają dostęp do wszystkich pomieszczeń Uczelni, również formalnie należących do innych Jednostek. Siedzibą Wydziału Nauk Pedagogicznych jest obiekt dydaktyczny nr 15, w pełni dostosowany do nowoczesnych standardów akademickich. Wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe są odpowiednio wyposażone (projektory, tablice suchościeralne, tablice magnetyczne). Dostępny jest bezprzewodowy Internet. Niektóre zajęcia dydaktyczne o charakterze praktycznym odbywają się w nowoczesnym budynku Niepublicznego Przedszkola UKSW znajdującym się na terenie kampusu Młociny. Przedszkole posiada dwie takie sale, w których, dzięki wmontowanym lustrom weneckim, studenci WNP mają możliwość bezingerencyjnej obserwacji dzieci i nauczycieli w trakcie zajęć przedszkolnych. W budynku nr 21 (Auditorium Maximum) znajdują się aule konferencyjne umożliwiające prowadzenie wykładów jak również stanowią one bazę dla wydarzeń wydziałowych. Pomieszczenia administracyjne wyposażone są w podstawowe urządzenia biurowe, takie jak: telefony z liniami wychodzącymi oraz wewnętrznymi, faksy, skanery, komputery, drukarki, kserokopiarki czy niszczarki. Są one podzielone według specyfiki zadań i potrzeb, tj. obsługi: studiów i studentów stacjonarnych, niestacjonarnych oraz podyplomowych, pracowników dydaktycznych, biblioteki. Do dyspozycji studentów i pracowników WNP są punkty usługowo-poligraficzne i gastronomiczne (dwie stołówki i kawiarnia), a także sklep spożywczy i kaplica uniwersytecka. Budynek WNP jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami (podjazd i drzwi wejściowe umożliwiające swobodny przejazd wózkiem inwalidzkim, na każdym piętrze sanitariaty z urządzeniami o gabarytach dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Korytarze dostosowane są do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku (kontrastowe ciągi komunikacyjne, ściany w kolorze innym niż drzwi do sal, dodatkowe oznaczenia pierwszych górnych stopni schodów, poręcze górne przedłużone są o kilkanaście centymetrów z każdej strony w stosunku do ciągu schodów, przy wszystkich drzwiach i windach oznaczone są sale przy pomocy alfabetu Braille'a, w trzech pomieszczeniach umieszczona jest pętla indukcyjna dla potrzeb osób słabosłyszących). Należy podkreślić, że Władze Jednostki do każdego studenta z niepełnosprawnościami podchodzą indywidualnie, zatem to czy student ma możliwość uczestnictwa w określonych zajęciach

odbywających się w budynku Jednostki ustalane jest podczas rozmowy ze studentem. W takim przypadku, jeśli istnieje potrzeba, Władze podejmują działania, które mają zapewnić studentowi udział we wszystkich zajęciach przewidzianych w programie.

W budynku znajduje się osobny pokój dla matek z dziećmi i sanitariaty wyposażone w przewijaki dla niemowląt. Kondygnacje budynku komunikują w pionie dwie klatki schodowe i dwie windy przystosowane do transportu osób na wózkach inwalidzkich. W budynku WNP znajduje się jedna duża sala wykładowa na 155 osób oraz dziesięć sal wykładowo-ćwiczebnych na 35-42 osób i dwie na 23-24 osób. Ponadto w obiekcie są cztery pracownie specjalistyczne (pracownia dydaktyki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz pracownia arteterapii, pracownia tyflorehabilitacyjna oraz komputerowa). W sali komputerowej znajduje się 20 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, oprogramowaniem biurowym i statystycznym, a także specjalistycznym dla osób z dysfunkcją wzroku. Oba pomieszczenia wyposażono w podesty z podjazdami i poręczami dla osób na wózkach inwalidzkich.

Pracownia arteterapii umożliwia nowoczesną, twórczą i praktyczną realizację zajęć metodycznych. Dzięki wyposażeniu pracowni w narzędzia plastyczne, techniczne, muzyczne, teatralne tworzone są artystyczne projekty indywidualne i grupowe. Na przykład Projekt „Książka artystyczna” – wytworzone przez studentów profesjonalne narzędzia dydaktyczne – książki dydaktyczne i polisensoryczne zostały zaadaptowane przez dyrektorów przedszkoli i szkół do pracy z dziećmi w oddziałach integracyjnych. Absolwenci kierunku pedagogika specjalna prowadzą zajęcia z dziećmi, wykorzystując książkę artystyczną. Dwie sale posiadają tablice interaktywne, które zapewniają nabywanie przez studentów umiejętności koniecznych w przyszłej pracy zawodowej w oparciu o najnowszą technologię. Ponadto na potrzeby kierunku znajdują się w WNP odtwarzacze Blu-Ray, a jedna z sal posiada oświetlenie sceniczne. Sale posiadają system zaciemniania – kotary sterowane elektrycznie oraz żaluzje zewnętrzne (przeciwsloneczne). Do dyspozycji prowadzących zajęcia są także 4 laptopy, 2 rzutniki przenośne i rzutnik folii. Każdy obiekt w kampusie posiada Wi-Fi oraz stałe łącza internetowe. W czytelnicy, do dyspozycji studentów jest 7 komputerów stacjonarnych (w tym jeden komputer dostosowany do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku). Studenci mogą korzystać z gólnodostępnych stanowisk komputerowych.

Od momentu rozpoczęcia studiów każdy student włączony jest do zinformowanego Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów. Otrzymuje dostęp do platformy USOSweb, która jest przestrzenią komunikacji formalnej z jednostkami administracyjnymi Uczelni. Platforma Moodle zapewnia wykładowcom e-kontakt z każdym studentem uczęszczającym na zajęcia i przesyłanie materiałów do prowadzonych zajęć. System telekomunikacyjny UKSW umożliwia więc prowadzenie zajęć on-line (e-learning), np. na wspomnianej platformie zamieszczane są ćwiczenia dla studentów, a studenci mogą przysyłać swoje prace zaliczeniowe. Platforma jest wykorzystywana przez pracowników WNP do wymiany materiałów dydaktycznych ze studentami oraz przeprowadzania testów wiedzy i umiejętności w ramach zajęć z zakresu: metodyki kształcenia zintegrowanego dzieci z dysfunkcją wzroku, technik brajlowskich, podstaw rehabilitacji wzroku, warsztatu pracy pedagoga, metodyki nauczania technik brajlowskich czy technologii informacyjnej z elementami redakcji tekstów. W formie e-learningowej prowadzi się lektorat z języka angielskiego dla studentów studiów niestacjonarnych WNP.

WNP dysponuje własną biblioteką a jej księgozbiór jest podzielony na część zmagazynowaną i podręczną, dostępną w czytelni. Biblioteka użytkuje cztery pomieszczenia i w sumie dysponuje 102,40 m² powierzchni, w tym magazyn zajmuje 61,30 m², czytelnia – 12,40 m², sala komputerowa – 16,30 m², a wypożyczalnia – 12,40 m². Zbiory magazynowe umieszczone są w nowoczesnych regałach bibliotecznych. Biblioteka oferuje 15 miejsc dla czytelników i dostęp do Wi-Fi. Biblioteka WNP umożliwia dostęp nie tylko do zbiorów uczelnianych, ale także do bibliotek naukowych, uniwersyteckich w kraju i zagranicą oraz do najważniejszych zagranicznych katalogów bibliotecznych i bibliotek wirtualnych. Księgozbiór Biblioteki WNP ma charakter interdyscyplinarny i obejmuje piśmiennictwo naukowe z dziedzin nauk humanistycznych oraz społecznych. Ponadto gromadzi wydawnictwa o charakterze uniwersalnym, encyklopedie, słowniki specjalistyczne, leksykony, przepisy prawne oraz publikacje popularnonaukowe. Aktualne zbiory biblioteczne liczą 5604 woluminy książek, w tym: 5557 z zakresu pedagogiki oraz 47 woluminów z zakresu innych dziedzin nauki, słowników, encyklopedii i leksykonów. Biblioteka posiada również 76 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych oraz 27 tytułów bieżących egzemplarzy czasopism wypożyczanych z BG UKSW, a także 27 CD zawierających zdigitalizowane publikacje, np. książkę jednego z pracowników WNP o wkładzie E. Czackiej w rozwój tyflopädagogiki czy zestawy ćwiczeń do diagnozowania gotowości dziecka do podjęcia nauki szkolnej. Biblioteka WNP umożliwia studentom i pracownikom sprowadzanie materiałów bibliotecznych z innych bibliotek, o ile zamówione pozycje nie znajdują się w zbiorach WNP. Zapewnia dostęp do literatury obowiązkowej zamieszczanej w kartach przedmiotów. Księgozbiór Biblioteki Głównej UKSW uwzględnienia dyscypliny reprezentowane w Uczelni (w tym pedagogiki specjalnej). Zbiory obejmują ponad 500000 woluminów: w tym około 316706 druków zwartych, około 144170 woluminów druków ciągłych oraz 39288 jednostek inw. zbiorów specjalnych. W zbiorach znajduje się 2309 prac powstałych na WNP. Są to magisteria, licencjaty oraz prace doktorskie. BG UKSW zapewnia indywidualne i grupowe szkolenia biblioteczne dla pracowników i studentów Uniwersytetu, oferuje pomoc bibliometryczną i funkcję „zapytaj bibliotekarza”, m.in. za pomocą formularzy dostępnych na stronie internetowej. Umożliwia także bezpłatne szkolenia Web of Science na platformie WebEx w języku polskim. Zarówno studenci jak i pracownicy na spotkaniu z ZO PKA wskazali, że w bibliotece znajduje się wystarczająca liczba podręczników, które odpowiadają zakresowo realizowanym zgodnie z planem studiów przedmiotom.

W latach 2011-2012 przeprowadzono generalny remont w obiekcie, który jest siedzibą WNP a następnie unowocześniono bazę lokalową, dzięki czemu polepszo komfort nauki i pracy. Wydział został wyposażony w meble i w nowoczesne urządzenia pomocnicze do prowadzenia zajęć dydaktycznych (np. rzutniki multimedialne, oświetlenie sceniczne) oraz włączony w sieć internetową Uniwersytetu, a w związku z tym stale korzysta z kolejnych udoskonaleń infrastruktury teleinformatycznej. W ramach budżetu na realizację strategii rozwoju Uczelni, Wydział uzyskał wyposażenie dla pracowni specjalistycznych (komputerowej, arteterapii) oraz zakupił dwie tablice interaktywne, pozwalające zaznajomić studentów z nowoczesnymi technologiami kształcenia. Wiosną 2016 zakupiono z funduszy Wydziału pomoce dydaktyczne wykorzystywane w czasie zajęć o charakterze praktycznym. Władze WNP i UKSW stale polepszają bazę edukacyjną Wydziału. Rozpoznawaniu potrzeb służy jej monitorowanie, ocena i zalecenia naprawcze w oparciu o raporty sporządzane dla Ośrodka Badań Jakości Kształcenia

i Ewaluacji UKSW. Studenci mają możliwość oceny infrastruktury dydaktycznej oraz biblioteki w ramach powszechnej i cyklicznej ankiety (sprawdza się między innymi dostęp do wystarczającej liczby krajowych książek i czasopism w bibliotece głównej, bibliotece wydziałowej, dostęp do punktów usług gastronomicznych, dostęp do infrastruktury sportowej, dostęp do urządzeń technicznych w salach dydaktycznych w których odbywają się zajęcia). Raporty z wynikami ankiet udostępniane są publicznie, zaś studenci wskazują, że nie mają z dostępem do nich żadnego problemu. Ponadto studenci mają możliwość przekazywania swoich uwag i postulatów dotyczących infrastruktury podczas bezpośrednich spotkań z Władzami Jednostki.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastrukturę Jednostki uznać należy za nowoczesną i dostosowaną do potrzeb studentów, w szczególności umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia oraz przeprowadzenie wszystkich przewidzianych w programie studiów zajęć. Zarówno biblioteka główna jak i wydziałowa zapewniają studentom dostęp do wszystkich niezbędnych pozycji książkowych i czasopism. Bardzo pozytywnie należy ocenić zasoby biblioteki pod względem ich związku z potrzebami kształcenia na kierunku pedagogika specjalna.

Zapewniony jest dostęp studentów do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów, w tym podręczników w liczbie egzemplarzy odpowiadającej liczbie studentów. Infrastruktura Jednostki poddawana jest cyklicznej i powszechnej ocenie ankietowej, do której wyników zapewniono powszechny dostęp. Wyposażenie pod względem nowoczesności, innowacyjności a także dostępności do korzystania z infrastruktury **wyróżnia** WNP na tle innych jednostek w kraju prowadzących kierunek pedagogika specjalna. Infrastruktura w sposób wzorcowy zapewnia realizację efektów kształcenia typowych dla kierunku pedagogika specjalna.

Dobre praktyki

Innowacyjne, nowoczesne Pracownie Dydaktyczne umożliwiające prowadzenie zajęć związanych z rozwijaniem umiejętności i kompetencji wskazanych w efektach kształcenia. Upowszechnianie wytworów (pomocy dydaktycznych - prac studentów) w praktyce edukacji specjalnej.

Nowoczesne udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Bogate zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, organizowanie indywidualnych i grupowych szkoleń bibliotecznych dla pracowników i studentów Uniwersytetu, oferowanie pomocy bibliometrycznej.

Ocenianie infrastruktury przez pracowników i studentów.

Zalecenia

brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku pedagogika specjalna bardzo pozytywnie odnoszą się do zapewnionego im przez Jednostkę wsparcia dydaktycznego, na każdym jego etapie. Studenci mają zapewnioną możliwość uczestnictwa w cotygodniowych konsultacjach nauczycieli akademickich podczas których zdają zaległe kolokwia, konsultują tematy projektów oraz załatwiają sprawy administracyjne. Nauczyciele akademicy wspomagają studentów w procesie uczenia się poprzez przesyłanie materiałów dydaktycznych (własnych opracowań, artykułów naukowych, wskazówek do projektów). Studenci mają możliwość kontaktu z nauczycielami akademickimi zarówno w formie tradycyjnej jak i za pomocą poczty mailowej. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA zaznaczyli, iż nie występują problemy związane z odwoływaniem konsultacji lub brakiem obecności nauczycieli akademickich podczas nich. Jedną z podstawowych instytucji wspierających studentów w procesie osiągania efektów kształcenia jest dobrze działający system stypendialny. Jego zasady są klarowne oraz powszechnie dostępne. Studenci nie stwierdzili problemów z wypełnianiem wniosków stypendialnych bądź z terminami ich rozpatrywania.

W Jednostce bardzo aktywnie działają koła naukowe, w których działalność angażują się studenci wizytowanego kierunku, między innymi Koło Naukowe Studentów Pedagogiki Resocjalizacyjnej (np. projekty „Resoczyta” – organizacja spotkań z autorami książek o tematyce resocjalizacyjnej np.; „Poczytaj Mi” – nagrywanie bajek czytanych przez osadzonych dla dzieci), Koło Pedagogów Specjalnych (np. kiermasz świąteczny, Majówka Aniołów – wydarzenia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną), Koło Psychologiczne (spotkania z Dyrektorem Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego). Studenci działający w kołach naukowych pozytywnie odnoszą się do opieki zapewnianej przez Jednostkę tym formom zrzeszeń, szczególnie w zakresie finansowania (koła nie mają problemów z uzyskaniem funduszy na swoją działalność) oraz wsparcia merytorycznego (wskazano na zaangażowanie pracowników naukowych w działalność kół).

W Jednostce aktywnie działa samorząd studencki (przedstawiciele studentów z każdego Wydziału wchodzi w skład samorządu studentów Uczelni). Studenci działający w samorządzie studenckim podnieśli, że Władze Jednostki wspierają samorządność studentów, wspomagają samorząd finansowo i merytorycznie oraz zapewniają mu możliwość realizacji wszystkich przedsięwzięć i projektów. Władze Jednostki biorą pod uwagę przedstawiane przez samorząd opinie studentów zarówno co do programów studiów, jak i funkcjonowania Jednostki. Samorząd studencki realizuje wiele projektów o charakterze integracyjnym (Odbierz Kalendarz, Bluzy UKSW) oraz merytorycznym (Dzień studenta).

Na Uczelni działa Biuro Karier UKSW, którego zadaniem jest wspomaganie studentów w zakresie wchodzenia na rynek pracy. Biuro prowadzi bank ofert pracy oraz organizuje spotkania z pracodawcami. Ponadto Biuro realizuje program Karty Absolwenta UKSW – programu zniżkowego dla studentów i absolwentów do teatrów, kin i restauracji. Kwestiami dotyczącymi szkoleń zajmuje się natomiast Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego

UKSW, które organizuje doradztwo zawodowe (szczególnie w zakresie wyboru kariery zawodowej), spotkania z przedstawicielami firm, szkolenia (np. Job Interview – rozmowa kwalifikacyjna po angielsku, Rozwój dziecka w wieku przedszkolnym). Z ofert Biura Karier oraz Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego korzystać mogą wszyscy studenci Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie wypowiedzieli się na temat działalności obydwu podmiotów, wskazując jednocześnie na szeroki wachlarz ofert oraz dostępność szkoleń i warsztatów.

Jednostka wspiera w procesie osiągnięcia efektów kształcenia oraz kształcenia studentów niepełnosprawnych. Warto zaznaczyć, że do każdego studenta Władze Jednostki podchodzą indywidualnie. W przypadku zidentyfikowania problemu z możliwością udziału studenta w zajęciach dydaktycznych Dziekan bądź właściwy Prodziekan przeprowadza ze studentem rozmowę, podczas której stara się pozyskać informacji o zakresie wsparcia, które jest niezbędne by student mógł w pełni uczestniczyć w całym procesie kształcenia. W przypadku wstąpienia takiej konieczności Władze Jednostki przeprowadzają rozmowy z prowadzącymi zajęcia w celu uzgodnienia zmiany sposobu uczestnictwa studenta w zajęciach bądź zmiany formy egzaminu/zaliczenia. Dodatkowo Uczelnia za pośrednictwem Pełnomocnika Rektora UKSW ds. Osób z Niepełnosprawnością zapewnia studentom wsparcie asystenta, pomoc psychologiczną oraz udostępnia specjalistyczny sprzęt (laski dla osób niewidomych i słabowidzących, lupy powiększające). Warto zaznaczyć, że w Jednostce pracują nauczyciele akademicy znający język Braille'a oraz język migowy.

We wszystkich indywidualnych sprawach studenci mają możliwość korzystania z pomocy Prodziekana (4 godziny dyżuru w tygodniu). Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA bardzo pozytywnie odnieśli się do kontaktu z Prodziekanem. Wskazali, że Prodziekan jest osobą służącą radą oraz pomocą w każdej sprawie związanej z procesem kształcenia. Prodziekan ma kompetencje do udzielania studentom urlopu krótkoterminowego (10 tygodni). Raz w semestrze organizowane są cykliczne spotkania Prodziekana ze studentami (starostami). Ze spotkań sporządzane są protokoły, zaś postulowane przez studentów zmiany są brane pod uwagę przez Władze Jednostki i bardzo często uwzględniane i wdrażane (wprowadzono dyżur Biura Karier w soboty; przekazano uwagi co do problemów występujących z w działaniu systemu USOS do Centrum Systemów Informatycznych UKSW, trwają prace nad poprawą płynności systemu; zgłoszono problem zbyt małej liczby kursów autobusów docierających na kampus – zgłoszono do odpowiednich służb miejskich; zgłoszono problem zbyt małej liczby miejsc siedzących (puf, stolików) na korytarzach budynku – Jednostka jest w trakcie zakupu wskazanych przedmiotów). Każdy rok wizytowanego kierunku ma przydzielonego opiekuna, udzielającego studentom niezbędnych informacji oraz stanowiącego pośrednika między studentami a Władzami Jednostki. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do działającego w Jednostce dziekanatu. Zdaniem studentów pracownicy dziekanatu są kompetentni, zaś udzielane przez nich informacje pełne i aktualne. Pracownicy dziekanatu udostępniają studentom wszystkie niezbędne informacje dotyczące procesu kształcenia. Godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają wszystkim studentom załatwienie spraw indywidualnych.

Kwestie dotyczące obsługi i wsparcia studentów są przedmiotem cyklicznej oceny dokonywanej przez Uczelnię. W ramach badań ankietowych sprawdza się między innymi dostępność dyżurów prodziekana ds. studenckich, profesjonalizm, życzliwość oraz sprawność obsługi studentów w dziekanacie, telefoniczny i mailowy dostęp do informacji dotyczących spraw studenckich, godziny przyjęć dziekanatu dla studentów, obsługę studentów w Dziale Pomocy Materialnej, Biurze Karier, Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego. Informacje uzyskane dzięki ankiecie opracowywane są i udostępniane w ramach ogólnodostępnego raportu. Co ważne, Władze Jednostki uzyskują informacje dotyczące systemu wsparcia i obsługi studentów stanowiące podstawę do jego doskonalenia również dzięki spotkaniom z samorządem studenckim oraz ze studentami. Studenci pozytywnie odnoszą się do działań Władz Jednostki w tym zakresie, podnosząc również że znają wyniki ankiet studenckich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci pozytywnie odnoszą się do funkcjonującego w Jednostce systemu wsparcia w procesie uczenia oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Studentom zapewniono wsparcie dydaktyczne ze strony nauczycieli dydaktycznych (konsultacje, kontakt mailowy), Biura Karier (prowadzenie bazy praktyk), Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego (szkolenia przygotowujące studenta do wejścia na rynek pracy). Ponadto studenci w każdej indywidualnej sprawie mogą korzystać z pomocy Prodziekana. W Jednostce aktywnie działa samorząd studencki będący przedstawicielstwem wszystkich studentów oraz koła naukowe realizujące wiele projektów praktycznych, skierowanych do studentów oraz otoczenia zewnętrznego. Jednostka zapewnia odpowiednie wsparcie studentom z niepełnosprawnościami, do każdego studenta podchodząc indywidualnie. Pracownicy dziekanatu udzielają studentom wszystkich informacji związanych z procesem kształcenia. Wszystkie sprawy indywidualne, w tym wnioski i skargi studentom są na bieżąco rozstrzygane przez Władze Jednostki. Władze Jednostki doskonały system wsparcia studentów dzięki informacjom uzyskanym z ogólnouczelnianych ankiet (podzielonych na poszczególne wydziały) oraz spotkań ze studentami oraz samorządem studenckim.

Dobre praktyki

Za dobrą praktykę należy uznać cykliczne spotkania Prodziekana ze studentami. Podczas spotkań studenci przekazują Władzom Wydziału swoje sugestie, uwagi i wnioski dotyczące procesu kształcenia oraz innych spraw związanych z funkcjonowaniem Jednostki. Wszystkie przekazane informacje są opracowywane, a bardzo często realizowane. Uwzględnianie opinii studenckich przez Jednostkę sprawia, że studenci czują się traktowani podmiotowo oraz mają poczucie że są ważną częścią społeczności akademickiej. Również jako dobrą praktykę należy uznać program doskonalenia systemu wsparcia, którego podstawowym narzędziem jest ogólnouczelniana ankieta dotycząca wszystkich aspektów działania Uczelni w których uczestniczą studenci. Szczególną uwagę zwrócić należy na jej zakres, który uznać należy za wyjątkowo szeroki. Dzięki temu Władze Jednostki i Uczelni uzyskują kompleksową

informację stanowiącą podstawę do działań doskonalących systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Zalecenia

brak

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Ocena na kierunku „pedagogika specjalna” odbyła się po raz pierwszy.

